

Szerkesztőség irodája

Nagy-Becskek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árték:

Egész évre ——— 12 •
Félévre ——— 6 •
Negyedévre ——— 3 •
Egy óra ——— 1 •
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 116. szám.

Hétfő, május 23.

Az új pótdó jelentősége.

Nagybecskerek, május 23.

(—s.) Multkoriban e lap hasábjain a közegészségügyet nemzeti szempontból tárgyaltuk s rámutattunk arra az igazságra, hogy a legnemzetibb, legmagyarabb politika lenne javítani közegészségügyünket, melynek még mindig elhanyagolt volta épen a legmagyarabb vidékeket sújtja, épen az alföldi tősgyökeres magyar faj, propagatív képességének szép eredményeit semmisíti meg az átöröklött nyavalyák vagy hevenyfertőző járványok pusztításai által, mikor pedig a magyar faj szaporodása s általában az erősebb népesedés lenne a nemzet boldogításának s a nemzeti állam kiépítésének alapfeltétele.

Disraeli a nagy angol államférfi szavai szerint is: „Nem lehet eléggé gyakran s eléggé bőven kifejteni, hogy a nemzet nagysága és értéke higiénikus viszonyainak fejlettségétől függ és hogy mindaz, a mi a közegészségügy javítását előmozdítja, egyszersmind a nemzet nagyságának és fényének alapjává szolgál.“

Ebből a szempontból ép úgy, mint a humanizmus szempontjából is örömmel üdvözöljük azt a törvényjavaslatot, melyet Perczel Dezső belügyminiszter terjesztett legutóbb a képviselőház elé a nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről.

Az 1875. III. t.-c., mely erről intézkedik s mostanig is érvényben van, nem bizonyult megfelelőnek, mert sem a kórházak érveit nem biztosította kellőképpen, sem nem felelt meg azoknak a fontos ozéloknak és érdekeknek, melyek a betegápolás ügyével kapcsolatban vannak.

A községek és vármegyék némelykor aránytalanul meg lettek terhelve betegápolási díjak ozimén s néha ezért a legcsunyasabb illetőségi harcok keletkeztek, a

mikor a költségek behejtására került a sor, ami sem erkölcsi, sem anyagi szempontból sem szolgálhatott a közegészségügy emelésére, vagy a humanizmus nagyobb dicsőségére.

A mostani törvényjavaslat tulajdonképpen a 75. III. t.-c. revíziója.

A betegápolási pótdó országos betegápolási alapot teremt, melyből a nyilvános és magánkórházak minden nehézség nélkül hozzájutnak az ápolási díjakhoz s módjukban lesz így jobban és humanusabban gondoskodni betegeikről.

A hevenyfertőző betegségek elleni védekezés szintén az országos alap terhére esik s nem lesz többé a községek és törvényhatóságok jobb vagy rosszabb anyagi képességeinek kiszolgáltatva.

Megszűnik az illetőségi háboruszkodás s mind az a kellemetlen nehézség, mely a betegek felvétele, elbocsátása, illetőségi igazolása s a költségek elszámolása körül felmerült s mely lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy a szegény nép ne tudjon megbarátkozni a kórház intézményével s inkább eltitkolja fertőző baját is, semhogy felvétesse magát.

A törvényjavaslat gondoskodik a lelencügyről, kiterjeszkedve a keresetkép-telen anyák gyermekeire is s egyik fontos és humanus intézkedése a vagyontalan elmebetegek ápolatása az országos alap terhére.

A betegápolási pótdó emellet egyáltalán nem is tekinthető új tehernek, csupán azon községi teher arányosabb megosztásának, mely a 75. III. t.-c. alapján eddig is létezett.

A törvényhatóságok betegápolási alapja helyett lesz országos betegápolási alapunk, a régi slandrián rendszer helyett lesz rendezett, humanus, nyilvános és ellen-

őrzött betegápolásügyünk, mely közegészség-
ügyünket rendkívül fogja javítani.

Ezért pedig még ha új terhet róna is reánk az új pótdó — mint a hogy nem teszi, örömmel kellene azt fogadnunk, mert hisz legfontosabb érdekeinket s leghumánusabb érzelmeinket érinti.

Frank Szer. Ferencz.

A magyar kegyes-tanítórend vesztése a magyar nemzeti közoktatás ügyének vesztése is, gyásza az egész nemzetnek gyásza is. Alig három éve, hogy nagy alkotó erejű főnökét Lévy Imrét eltemette, s ime újra temet, temeti a jelesnek szintoly nemes utódát Frank sz. Ferencz rendfőnököt, a valóságos Kalamantiszemleü férfit, ki elődjének a rend és a nemzeti tanügy érdekében megindított hatalmas terveit apostoli buzgalommal iparkodott megvalósítani.

A gyászjelentés: „A magyar kegyes-tanítórend kormánytanácsának és a budapesti társaságának tagjai a legmélyebb fájdalommal jelentik, hogy szeretett rendtársuk Nagyságos és Főtisztelendő Frank Ferencz, a magy. kegyes-tanítórend főnöke, királyi tanácsos, Budapest székes főváros törvényhatósági bizottságának választott tagja, folyó hó 21-én, délelőtt fél 10 órakor, korának 58 ik, szerzetesi életének 40-ik és áldozópapságának 32-ik évében a haldoklók szentségeinek buzgó áhitattal történt felvétele után tüdőbaj következtében az Urban csendesen elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 23-án délután 5 órakor fognak a kerepesi-ut melletti sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 24-én reggeli 8 órakor fog a kegyes-tanítórendiek kápolnájában a Mindenhatónak bemutatni.“ (Budapest.)

A boldogult rendfőnök baja már nagyon régi keletű volt (aszthma), mely őt nyilvános

A „TORONTÁL“ tárczaja.

Vihar.

A „Torontál“ eredeti tárczája.

Hazánk síksága ásitozva tátongott az égtől várt áldás után. Megcseppent. A nap tikkasztó meleggel perzsel. A Béga asszalódó medrőben vessteni kezdte teherhordó erejét, majdnem száraz avarrá assott a zöld gyp. A fullasztó melegtől saugorodni kezdett a lomb, lekonyulni a virág s a buja tenyészlet szomorkodék. Megcseppent! Áldásodat oh Atyánk ne vond meg tőlünk.

A felhő hetek óta irtó munkát végez, nappal elvonul, hogy égesse a perzselő sugár; este kiterjed, hogy elfogja a harmatot. Ez a gögös szarnok nem akart irgalmat ismerni . . .

Csak a kóssa szél kalandos végig olykor a fák között. Hős lehellete felrása szibbasztó álmuksból.

A tölgyesek, akácok, fűzesek koronája megmozdul. Mélyen, haragosan sug, s utána minden fa vésszel kezd susogni. Oda fordulnak a szarnok felhős. Kérnek, esdekelnek. Egymáshoz csapódnak a fülledt galyak; megsörrennek a száraz ágak, mintha egy rab nemzet csörgetné meg a súlyos bilincset.

Fennt ül a felhő királyi székén, meg sem moccan a jajgató szavára.

A kétségbeesés utolsó erőfessitést tess. A

föld megfedekezik az ég tiszteletéről. Az erdő kihívó vad hanggal sugja átkát a csillagok felé. Többé nem kér, nem esdekel; szilaj dühe megveti a kegyelmet s a viharos felhőt csatára hívja.

A felleg alább száll. Leül a sziklacsuos kopasz fejére, mintha pihenőt tartana királyi táborra. Olyan vész, olyan terhes! Lassan morog, alakatlanul gomolyog, miat mikor a haragvó ember sötétlen ráncolja homlokát.

Az alatta elterülő erdő, síkság, tompán, gunyosan visszhangzik, mintha ingerkedő gyerek gunyolná a méltóságos erőt.

Megleppenti a felhő fekete szárnyait. Egy lebbenéstől meginog a büske tölgy, csak amugy egyengeti magát, még a templom tornya is, meghajlik a sudar, megrázkódnak a bokrok. Aztán újra sugnak. Majd felegyenesedve a nyomás alól, lázadó morajjal szólnak a haragos felhőknek:

Te hatalmas ur vagy odafenn; kebled az Isten ostorát rejti; dörgő hangodtól megressket a föld. De ne kívánd, hogy görnyedjünk előtled. A tiszteletnél többet nem adunk. Az éltetű esőt miért vondtad el? Miért nem engeded, harma tozzék az ég. Te nyomorult szarnok.

Azok a jéggömbök, azok az esőcsepp miliárdjai, miket magadban hordasz, mind a mi gyermekeink valának; üde harmatocseppek levél s virágon. A fényes vonzó nap sugarain vetted magadhoz. Itt hivatásuk mily szép és dicső volt: hogy a virágnak életet adjanak s hogy mint párázat, mint fölséges illat növeljék a természet bájait!

Hidegséged fagyalta őket meg!

Hát nem mi adtuk ezt az erőt, ezt a hatalmat, mit nem áldásként adsz vissza, hanem átokként. A fiut apja ellen lázítottad, most többé nem langyos eső, de romboló jéggolyó lett valamennyi.

Ha irgalmatad megtagadtad; nem kell többé. Ne add! Nem félünk haragodtól, sőt inkább halunk meg egy vész, rémes csatában, mint tétlenül tikkasztó szárazságban.

Bitorló vagy!

A felhő szárnya újra meglebben; főlebb emelkedik, elfedi a nap égető arcát. Sötét lesz a táj és néma, a csend megdőbent, mintha az az örök éj kezdődne, mely az Ur „legyen“, szava előtt tölté be a világ egyetem végtelen távolát s most elköltözött a sírok üregébe.

Irtóztató moraj kél a magasban. A felhő-réteg olykor megvillan, mintha egy harcra vágyó nyugtalan csapat villogtatná fényesre csiszolt fegyverét.

A moraj egyre rémesebb lesz. A felhő haragosan csapkod. Irtó dühétől megriad a szél, viharra nő s haraggal tördeli az erdő gyenge ágait.

Az időt élt fák rendületlenül állnak, kihívó, gunyos szőréjét nevetik dühét, mint a hős, ki készen van a halálra.

A szélrohant sápor követi s néhány-néhány perc alatt megáradt patak vadul rohan elő árkában s bölcsőjébe kusza kitejlett erővel söpri el mit utjába talál.

tanári pályájának kezdete óta folytonosan győzött; nehéz légsége időnkint ágyba is döntötte, de szívós természete enyhített gyógyíthatlan baján — és most szinte kötelességteljesítésének lett áldozata. Gyöngékedése dacára a mult hó végén körutra indult az alföldi rendházak látogatására. E körútjában ápril 30-tól május 5-ig időzött városunkban; de már 8-án Temesvárott meg kellett szakítani körútját, betegten tért vissza Budapestre s itt a hülés, mely tüdejére vette magát, két hét múlva kioltá életét.

Frank Ferenc István született Tatán 1842 szeptember 26-án, a piaristarendbe lépett 1858 szeptember 22-én, fogadalmat tett 1865 ápril 16-án, misés pappá lett 1866 július 20-án. Tanárkodott Temesvárott, Tatán, leghuzamosabban Léván. Léváról 1890-ben a rend, hogy némi-keppen megkönnyítse élete folyását, felmen-tette a tanári teendők alól és Merenyére, a rend jószágára helyezte számvevőnek, de már 1891-ben a budapesti társház vezetésével bizta meg. Itt mint házifőnök és kormánysegéd működött; Lévay Imre halála után 1895-ben helyettes rend-főnök s végre az 1897-iki kiskáptalani gyűlésen egyhangulag rendfőnökké választották szerető rendtársai. A millennium évében a királyi taná-csosi címet nyerte, a legutóbbi községi választáson pedig a székesfőváros belvárosi polgársá-nak bizalmából törvényhatóságának bizottsági tagja lett.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

A helybeli kegyes-tanítóröndiek (gymnasium) templomában holnap (24-én) reggeli fél 9 órakor lesz a boldogult rendfőnök lelki üdvéért az en-gesztelő szent miseáldozat.

Meghívó.

A „Torontálmegyei gazd. egyesület“ ez évi június hó 5-én d. e. 9^{1/2} órakor Nagybecskerekben, a vármegyeház nagy termében tartja közgyűlését.

Kelt Zombolyán, 1898. év május 19.
Gróf Csekonics Endre s. k.,
v. b. t. tanácsos, egyesületi elnök.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok 29. §-a értelmében az elnöki tisztségeknek választás utjánai betöltése.
2. Az alapszabályok 20. §-a értelmében az igazgató-választmány tagjainak a megválasztása.
3. Az ősz folyamán rendezendő általános állatdíjazás idejének és helyének megállapítása.
4. Az állatdíjazást rendező-bizottságnak a megválasztása.
5. Folyó ügyek és indítványok.

Villámsugár cikáz keresztül a légen, mit rémes menydörgés követ. Nyomába a pusztító jég, miként egy kartács zápor, úgy törri szilánkra az ágakat.

A föld rendül meg a szilaj csatától; az erdő pusztul, rom és törmelék sűrűn lepi el a talajt, azután a tajtékzó hullám hátán tova siet, hogy teteme se pihenjen e földben, mely szülé.

Még áll a tölgy. Törzse neki feszül a vi-harnak; ágai úgy csüngnek le róla, mint egy megtépett harci lobogó. . . De egyszerre vakító villám susterékolva sujt alá a magasból. Nagyot csattan s harsányon dörgi tul a viharnek bömb-ből harci dalát.

A tölgy benulvá az égnek mered. Távolról fehérlik; szilánkokká tépte az ég nyila. Egy rom, egy pusztá rom az idők s ezredéves ren-geteg erdő királya.

Villám villámot ér. Még egy roham és az utolsó fa is földre zuhant.

Ronda iszap borítja a kalászos mezőt. A kimerült felhő rongyfoszlányokra szakadva a szelek szárnyaira kél. A rombadölt törzs odvá-ból kibújik rettegve a madár, sirva-riva fujja el a halál dalát.

A nap ismét felragyog, a tönkretett talajra veti biboros mosolyát s úgy tetszik néked, mintha a jókedv derűjétől indítatva a végtelen idők történetét beszélné el; új ezredév új őserdőt teremt, új áldásával ékíti fel a talajt — a jog s igazság meg nem semmisül. Nera.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 27. Városi közgyűlés.
Június 5. A torontáli g. e. közgyűlése.
Június 12. A jótékony négyelet mulatsága.
A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; minden délután zuhanyfürdő.

— A megyei tisztikar köréből. Torontál vármegye főispánja az Isztrát Simon vármegyei I. alszámvevő nyugdíjaztatásával megüresedett számvevői állásokat a következőképpen töltötte be: I. alszámvevő: Keresztes Aladár, II. alszámvevő: Virágh Vilmos, III. alszámvevő: Zsiros Imre, IV. alszámvevő: Schindelmán Sándor, V. alszámvevő: Blazsevitz János, VI. alszámvevő: Szabó Ödön, VII. alszámvevő: Eiler Péter. Kinevezetett továbbá: Schüpfer Károly számgyakornokká és tb. alszámvevővé, Radocsay László pedig ideiglenes számgyakornokká.

— Aranymisés pap. Mayerhoff József bozovicsi róm. kat. lelkész a folyó évben ünnepli meg 50 éves lelkései jubileumát Mayerhoff József, ki Temesvárt született, 1848 június 20-án szenteltetett pappá Lonovics József akkori csanád egyházmegyei püspök által a temesvári szemináriumi templomban. Német-szent-Péteren, Zichyfalván és Temesvár-Józsefvárosban volt rövid ideig káplán, később Kiszaludon adminisztrátor, majd több évi szent-huberti és karánsebesi működése után 1854-ben Bozovicára helyeztetett át. A jubiláló egyházi férfiú jelenleg 73 éves.

— Dr. Falk Miksa. Nagy örömmel jegyez-zük fel a hirt, hogy ő Felsége a király a Szent István-rend középkeresztjével tüntette ki Falk Miksát. Falk e kitüntetést nem kereste, de annál jobban megérdemelte s ezért a királyi kegy lát-ható jele a nagy meglepődés zavartalan érzetét fogja felkelteni a haza minden tájékán. A kitünő politikus és publicista kitüntetése ő Felsége spon-tán elhatározásából történt, aki Falknak, mint a magyar delegáció külügyi albizottságának immár 25 éve előadójának negyedszázados működését akarta elismerni. És sem a politikusok, sem a kitüntetettnek kartársai és sem egyáltalán Magyar-ország összes lakosai közt, akik ismerik Falk működését és szorgalmát, nincs egyetlen egy ember sem, aki irigyelné, vagy nem szívesen látná e nagy megtiszteltetést. Isten áldása kísérje, Isten tartsa meg Falk Miksát még soká a haza közügyeinek szolgálatában és tartsa meg a hazának még sokáig ennek a derék férfunak randkivüli munkaerejét, mert csak kevesen van-nak, kiknek megadatott, hogy Magyarorszáért oly önzetlenül oly sokat tegyenek, mint Falk Miksa tett.

— Kinevezés. Horváth István gyakornok, a nagyváradai pénzügyigazgatósághoz irodatisztté lett kinevezve.

— Iskolaszéki ülés. A nagybecskereki közs. iskolaszék szombaton délután dr. Piechl Szilárd elnökelele alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Menezser Lipót, dr. Grandjean József, dr. Klein Mór, dr. Brájer Lajos, Jeszenszky Nándor, dr. Végh Lajos, Weisz Lidor, dr. Gyor-gyevits Milos, ifj. dr. Damkó Pál, Baaden Károly, Rédl Ferencz, Wégling István és a bizottság jegyzője Váry Mihály. Az iskolaszék a tantszü-letnek egy a június 8-án tartandó ezeréves emlék-ünnepléyre mint az évi záróvizsgálatok sorrend-jére vonatkozó javaslatát, mely szerint az utób-biak jun. 19-től 27-ig tartatnak meg, jóváhagyó-lag tudomásul vette, egyben intézkedett a vizs-gákon kiosztandó jutalomkönyvek beszerzése iránt. Tudomásul vette ezután az iskolaszék mint ipartanodai bizottság Szabó Sándor ta-nítónak beadványát, melyben bejelenti, hogy az ipariskolában szóló helyettesítését Bugarsky Mihály és Onkov Péter tanítók vállalták el. Végül a bizottság Szvirceevits Bogdán iparisko-lai tanítónak egészsége helyreállítása céljából megadja az egy havi szabadságot azzal, hogy osztályában a záróvizsgát helyettesse fogja meg-tartani.

— Gyászrovat. Fiatal leány haláláról értesülünk, élte tavaszán szakított le a kegyetlen kaszás egy virágzását. Egy esztendeje, hogy Romkay Nándor adótárnokot elhelyezték Nagyszébenbe s alig hogy eltávozott a család Nagybecskerekéről, megbetegedett a legidősebb leány, Lenke. Talán meghűlés okozta a baját egy pernyi gondatlanság s azóta folyton sor-vadozott, hervadt, míg végre itt hagyta a földet és a másik hazába költözött. Halála bizonyára álta-lános részvétet fog kelteni Nagybecskerekben is, a hol számosan emlékeznek vissza szeretettel a korán elhunyt ifju leányra.

Török-Kanizsáról jelenti levelezőnk, hogy Schöni tzer József m. kir. adótárnok életének 44-ik, boldog házasságának 17-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult özvegye, két kiskoru gyermeke és nagyszámu rokonság gyászolja.

Korsós Péter, a pancsovai ügyvédi kar nesztora, volt kecskeméti jogakadémiai tanár 64 éves korában elhunyt. A megboldogult édes apja volt dr. Korsós Elemér antalfalvai ügyvédnek.

— Iskolai ünnepély. Antalfalván a községi és állami népiskola tantszülete f. év június hó 8-án gazdag programmal „ezredévi iskolai ünne-pélyt“ rendez: reggel isteni tisztelet lesz, ez után pedig az iskolában a tótajku növendékek magyar szavakat, dalokat adnak elő; délután az iskola helyiségéből zeneező mellett a növén-dékek szabadba kirándulnak, ott játékok, tánc és ének is fog tartatni. Este a község számára a parkban táncmulatság rendeztetik. Az antalfalvai intelligencia ezen ünnepélyhez már eddig is szép összeggel járult hozzá, a mi bizonyára dicséretre méltó dolog, mert hazafiai köte-lesség oly idegenajku iskolának gyermekeit támogatni, kik örömmel, teljes odaadással s nagy sikerrel tanulják a magyar nyelvet.

— Esküvő. Nagy Sándor m. kir. s. mérnök folyó hó 30-án tartja esküvőjét Török-bcsén dr. Tószögi Aladár járási orvos leányával, Már-tával.

— A megénekelt Lévay Sárika. Lapunk más helyén olvasható, hogy milyen viharos ün-nepéssel fogadták szombaton este Lévay Sarikát jutalomjátéka alkalmából. Mikor a színpadra lépett, legalább öt percig nem tudott szóhoz jutni a tapstól, a karzatról pedig a következő verset dobták százával alá:

Sarikának.

1898. május 21.

Mikor, hogy hirt messze érjen
A Bettina megszületett,
A zeneköltő képeletében
A te alakod lebeghetett.

Ugy rajzolta le ő magának,
Hogy a mikor cserdül a dal,
Az, a ki vígan eldallolja:
Aranyos, édes, fiatal.

És a ki hallja vig danáját,
Merengjen el az énekén,
És dalba kapjon arról a lányról,
Ki maga egy szép költemény.

Dalolj, dalolj, hisz a te hangod
S a csalogányé ugyanaz,
S míg nőta cseng az ajakadról,
Nőtába kezdve tenmagadról
Együtt köszönt ősz és tavasz.

— A szocialista egyesületek ellen. A szocialista tüzelmek meggátlására irányuló akció folytatásaképp Perczel Dezső belügy-miniszter újabb rendeletet bocsátott ki, mely kiválóan a városi és községi ható-ságoknak szól. A belügyminiszter ugyanis felhívja a hatóságokat, hogy a munkás szakegyesületeket és munkás önképzőköröket hatékonyabb ellenőrzés alá vessék s azokat, melyek alapszabályaikról működésükben eltérnek, azonnal oszlassák fel. — Ugyancsak kötelességévé teszi a minisz-ter a hatóságoknak, hogy ott, hol szocialista egyesület engedélyezve nincs, de szocialisták mégis nagyobb számmal vannak, ezeket is kísérik figyelemmel, mert ezek legújabb taktikájuk szerint tömegesen be szoktak iratkozni már létező egyesületekbe s ott az egyesület működését szocialista irányba akarják terelni. Ha ily eset tudomásukra jut a hatóságoknak, kötelességük a belügy-miniszternek azonnal feljelenteni. — Végül arra hívja fel a hatóságokat a miniszter, hogy különösen most, aratás előtt aka-dályozzák meg a titkos szocialista egyesü-letek működését.

— Gyilkosság az országúton. Zsiván György, Sosgyian Fülöp és Nyagru Triun tor-petrovszellői lakosok jó cimborák voltak a rosszban. Együtt loptak, együtt csaltak. A mult héten Kevi-S öllősen dolgoztak és szombaton, a mint a heti bért megkapták, beült a három jó madár a kocsmába és versenyt ittak. A bor-gőze aztán felbresszette bennök a szunnyadozó ördögöt és elindultak lopni. Kevi Szöllős leg-szélső utcájának utolsó házába lopódkodtak Sosgyian Fülöp és Nyagru György, míg Zsiván

György kocsián kün várta őket. Hozott is a két tolvaj különféle szerszámokat az udvarról és feldobták a kocsi, Zsiván György most egy huncutságot gondolt és elhajtott. Sosgyian és Nyagru se rest, uccu vesd el magad, utána Zsivánnak, elérik a kocsi. Nyagru egy favillával fejbe üti Zsivánt, Sosgyián pedig egy éles bicskával a szó teljes értelmében levágta Zsiván fejét. Ott találták másnap reggel kocsián vérbe fagyva. A csendőrség a gyilkosokat elfogta, akik tettüket nem tagadják. Jelenleg benn ülnek a pancsovai fogházban.

Egy alügyész borzalmas halála. Retentő halálal mult ki szombaton éjjel zágoni Debreczeni Gyula szabadkai királyi alügyész, ki Szabadkáról Palicsra mentében leugrott a robogó vonatról s a kerékek alá került, melyek testét tíz darabra vágják. A tragikus véget ért fiatal ember, kinek holttestét a vasuti őr találta meg, előkelő családból származott s bátyja kanonok Egerben. A mai napon megindult vizsgálat szerint az öngyilkosságot kizártnak tartják.

Szinészet.

Lóvay Sárika jutalomjátéka. Hálátlan, csunya világot élünk. Hányan dicsérték a szép primadonna sikkes játékát, mennyien rajongnak az ő ragyogó bogárszeméért, s mikor arra kerülne a sor, hogy ezeket az előnyöket megjutalmazsák, akkor félig üresen marad a színház. Persze más dolog az: rajongni, és más: fizetni. Az a kevés közönség azonban, amely eljött a színházba, hogy meghallgassa az ő kedvencét, felléptekor tüntető tapsokkal fogadta a bájos énekesnőt s a zenekarból két gyönyörű virágadományt nyújtottak fel tisztelői. (Brauneis József mesterkezére vall mindakettő.) Ugyanakkor sok szép példányban szórtak le a karzatról egy csinos költeményt, mely ékes szavakkal dicséri a szép Sárikt. Ugy látszik azonban, hogy sem a sürti taps, sem a szép virágok, sem a vers nem nyújtottak kárpótlást az elmaradt közönségért, mert kedvtelentül játszottá végig szerepét s ez a hangulat átragadt a többi szereplőkre is. Kivétel csak a két komikus Tisztay és Nagy Gyula képezett, kik viszont oly jó kedvükben voltak, hogy szinte sok is volt az ugrálásból. Hiszen mindkettő elég tehetséges ember ahhoz, hogy ilyen eszközök nélkül is biztos sikerre számíthat. Minek hát az a sok tulzá? Juhász (Pipp) igen szépen énekelt, Torday (Fritellini) és Tordayné (Fiametta) hálátlan szerepeiket jól ellátták.

Vigécek. Kevés közönség nézte tegnap este végig a számtalanszor lejátszott Vigéceket. A közönség száma azonban fordított arányban állott a hangulattal, mert a tapanak alig akart vége szakadni. Tisztay elég jó Abelesz volt, míg Gizi szerepében Göz Arankát láttuk viszont, mint a ki nálunk ezt a szerepet kreálta. Tartozunk annak a kijelentésével, hogy tegnap sokkal sikkesebb volt, mint másfél év előtt. A többi szereplők közül Nagy Gyula, Halmay, Juhász, Tuboly, Nagy Kálmán, Keresatesi, Déri, Palotay járultak hozzá az est sikeréhez.

Váradny karnagy jutalomjátéka. Emittették, hogy a Halmay-társulat széptehetségű karnagya e hó 26-án (csütörtökön) veszi ki jutalomjátékát. A derék zenész több oldalról hangoztatott kívánság folyán Erkel legnépszerűbb operáját „Hunyady László“-t választotta s három hét óta szakadatlanul foglalkozik az époly szép, mint nehéz opera betanításával. Tegnap alkalmunk volt az első összpóbat meghallgatni s örömmel konstatáljuk, hogy a darab meglepően jól megy. A magán szereplők nagy ambícióval készülnek nehéz, de hálás szerepeikre, s így bizonyára jó előadásban lesz részünk. A páholyok legnagyobb részét már előjegyezték.

Szinészet Nagy-Szent Miklóson. Levelezőnk írja: Kunhegyi Miklós, a szathmári színház igazgatója, ki jelenleg Pancsován időz társulatával, e hó 28-án Nagy-Szent-Miklóssa érkezik egy hónapi tartózkodásra. Kunhegyi társulatával megnyitól „A bánya mester“ operettet adatja. Azonkívül előadatni igéri a jelesebb színműtermékek hosszú sorozatát. A nagyszentmiklósiak még ezuttal abban a speciális kedvezményben részesülnek, hogy a bérletpénseket előre nem kell fizetniök, ezt azért kötötték az igazgatóval ki, mivel tavaly ez volt a színi-

idény megrontója. A társulatnak különben a következő jobb erői vannak: a nők között Medgyessy Erzsike operette és népszínmű-énekesnő, Zoltán Ilonka koloratur énekesnő, Tihanyi Katalin komika, F. Lányi Irma fiatal hősnő, Kánde Paula szende, K. Molnár Bella naiva és énekesnő, F. Csügényi Vilma anya, társalgási színésznő. A férfiak között: Ferenczy József baritonista, S. Nagy Imre tenorista, Gömöri Jenő buffó, Timár Béla lírai szerelmez, Rónay Imre komikus, Rajz Ödön hős, Németh János operette-buffó, Leövey József (titkár) jellemszínész, Igmándi Ferenc paraszt apa s maga Kunhegyi Miklós az igazgató kedélyes apa. A nagyszentmiklósi szezon a jobbak közül való szokott lenni s tavaly is Halmaynak csak azért ment gyengén, mivel Paterdyt is várták.

Jászai Mari a vidéken. Emittették, hogy a Nemzeti színház nagy tragikája Somogyi zongoraművész és neje társaságában a jövő hónapban vidéki körutra indul. A Jászai-Somogyi-turné sorrendje immár meg van állapítva. A következő városokat fogja magában foglalni: Beszterce, Deés, Szamos-Ujvár, Torda, Maros Vásárhely, Nagy-Enyed, Déva, Szászváros, Gyulafehérvár, Erzsébetváros, Fogaras Nagy-Szeben, Segesvár, Udvarhely, Brassó, Sepsit-Sz. György, Eöpatak, Kézdi Vásárhely, Tusnád, Csik-Szereda, Kovászna, Lugos, Pancsova, Palánka, Buda, Herkulesfürdő. Mint emittették a hangverseny-körut június 15-től július végéig tart és Jászai Marin kívül, Somogyi Mór zongoraművész és Somogyiné B. Carola opera-énekesnő vesznek benne részt.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése május 23-án.)

Budapest, május 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén napirend előtt Komjáthy pártja nevében rosszalását fejezi ki a fölött, hogy Lepsényi megküldi lapja olvasóinak a Kossuth Lajost rágalmazó könyvét.

A Ház azután elfogadta részleteiben is a hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslatot.

A Zola-pör.

Budapest, május 23 (A „Torontál“ eredeti távirata.) Versaillesből jelentik: Ma kezdődött meg Zola második pöre. A városban, tekintettel a nagyszámu katonaságra, mély csend uralkodik. Nagyobb tüntetésekre alig van kilátás. A mai tárgyaláson a bíróság felolvastatta a vádlevelet. Zola saját állításá szerint azt hiszi, hogy a pör még ma fog véget érni, miután a bejelentett 140 tanu közül egyet sem idéztek meg.

Budapest, május 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hogy a pör hamar véget ér, bizonyítja az a körülmény is, hogy Zola semmisségi panaszt jelent be.

Ehunytt amerikai író.

Budapest, május 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bellamy amerikai író, a „Két ezer év“ világhírű szerzője meghalt.

A tőzsdéről.

Budapest, május 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv gyenge. Az árak 25-30 krral olcsóbbak. — Kötetett: Buza májusra 13:58—13:60 Buza szeptemberre 10:35—10:37 Kukorica júliusra 5:64—5:66 Zab márc.-ápr. 5:70—5:72 „ tavaszra 6:02—6:04 Repce 12:70—12:80

Városi színház. Nagy-Becskerek, hétfőn 1898 május hó 23-án.

itt először:

Feri kisasszony.

Amerikai bohózat 3 felv. Irta: Marton., Fordította: Mihályi József.

Személyek:

Frnk Szténor	} jóbarátok	Torday Béla.
Fred Enderszen		Déri Béla.
Beirón Mec Stöff		Halmay Imre.
Fitzellen, nagybácsi		Tisztay Miksa.
Szóper, komornyik		Nagy Gyula.
Vesza,	} Fitzellen nővérek	Kápolnay Juliska.
Edna,		Göz Aranka.
Menn, vén kisasszony társalkodónő		Juhász.
Csetvindus		Tuboly Klementin.
Szolga		Mártonfi Jenő.

Kezdete nyolc órakor.

Hirdetések.

Egyedüli ártalmatlan borszépítő

D. Bozó-féle

VICTORIA

arezkenőcs és szappan.

Szeplők, májfolt, napsütés és mindennemű bőrküütesek ellen bámulatos hatásu. Pár nap alatt teljes eredmény.

1 tégely ára 50 kr.
1 drb szappan 50 kr.

Kapható a készítőnél Bozó Géza gyógyszerárában Keszthelyen. Főraktár: Budapest dr. Egger L. és T. gyógytárában VI., Váci-körut 17, továbbá Szerb-Itében Adorján Márton gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerárában.

462-5.2

282. B. v. k. szám. 1898.

462-1.1

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes temesvári kir. járásbírósnak 1898. évi 33723. és 33699. számu végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1897. évi 23310. és 23312. sz. a. kelt végzése folytán Phönix biztosító társaság temesvári cég részére Váradny György német-szárcsai lakosnál 78 frt 45 kr. és 39 frt 31 kr. és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1898. évi február 5-én felüllefoglalt 870 frtra becsült lovak koci stbből álló ingóknak alperes lakásán Német Szárcsán bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1898. évi június 6-ik napjának délelőtti 8 órára tüzetett ki az 1898. évi 2713. sz. a. kelt végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részökre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kintüntetve nincs — miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-hoz képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölölegére fognak utasíttatni.

Kelt N.-Becskereken, 1898. évi május hó 16-án.

Kies, kir. bír. végrehajtó.

3748. tkv. szám 1898.

461-1.1

Arverési hirdmény.

A törökbecsei kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a perjámosi haulikfalvi takarékpénztár végrehajthatónak Veszkov Lesza karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 frt iránti végrehajtási ügyében a területén levő Karlova község határában fekvő 225. sz. tjkvben A. I. 302. hrsz. 359. ö. i. szám a. foglalt Veszkov Mátá, Veszkov Lesza, Ubovits Ráda, kk. Ubovits Danicza és Ubovits Mladen tulajdonát képező, de az 1881: LX. t. c. 156. §-ának d) pontja értelmében egészen elárverezendő ház és udvar 411 frt kikiáltási árban Veszkov Mátá karlovai lakos veszályára és kárára 1898. évi július hó 19-ik napjának délelőtt 9 órakor Karlova községházában árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. a. igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 30 nap, a másodikat 60 nap, az utolsót 90 nap alatt mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a tbecsei kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósg tkvi irattárában és Karlova községelöljáróságnál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbírósg mint tkvi hatóságánál 1898. évi április hó 18-án.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

Egy 8 lóerejű használt

Clayton & Shuttleworth-féle,

azonkívül egy négy lóerejű

cséplő-garnitura

a szokásos jótállás mellett és jutányos áron eladó.

Mindkettő tökéletesen ki van javítva.

Eckstein Vilmos,
Nagy-Becskerek. 459-32

Üzlethelyiségek.

A Gizella-parton 462. szám alatt épülő házban 1898. augusztus 1-ére, esetleg előbb is, üzlethelyiségnek való helyiségek

bérbeadandók.

Minden egyes üzlethelyiséghez egy lakó szoba is tartozik.

Bővebbet Kurländer Imréné Korona-utca 585/11., vagy az épülő házban Lett Fülöp építómester urnál, a hol a tervrajzok is megtekinthetők.

388-15.18

Dr. HÖGYES-féle

az egész világon szabadalmazott hygénikus asbest talpbatét.

Egy talpmány, mely hosszas kísérletek és fáradságok eredménye, hivatva van, hogy az emberi test leglényegesebb részét megóvja a meghűléstől. Nincs többé tyukzem, bőrkeményedés, lábfejtörés, lábégés, meg van védve hideg vagy meleg és lábizzadás ellen az, ki cipőjét dr. Högyes-féle szabadalmazott asbest talpbatéttel látja el. Csakban szenvedőknek és köhögésre ingerülteknek megbecsülhetlen értékű.

Az asbest talpbatét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Ár: páronként 1 frt 20 kr., gyermekeknek 60 kr. Szétküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospektusok ingyen. 323-50.7

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság Budapest VI. Sziv. utca 18.

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági. építkezési és egyéb nyilvános czélokra kész-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pócegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **WALSER FERENC**)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCI-UT 45.

126-40.16

— Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. —

147-30.11

közölje velünk becses czimét.

Sabaria Halbászok
és delikateszerek.

LEVELEZŐ-LAP

utján
s mi azonnal küldjük Önnek
húsváraink, füstöllhusaink és
mindennemű halbász-félék árjegyzékét
franco díjmentesen!

Sabaria-sonka
és disznosir.

**ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLALDA ÉS HUSFÜSTÖLŐGYÁR
SZOMBATHELY.**

HIRDETMÉNY.

Ő cs. és apostoli királyi Felségének legelőb elhatározása folytán esennel megindítatik a XX-ik magyar királyi államsorsjáték,

melynek remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy abból 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, 2. a csirkveniczai „László” gyermekkórház, 3. a zólyom-lipcei „Gizella” munkás-árvaház, 4. a Jásziv-egyesület, 5. az erdővidéki (Baróti) kórház, 6. a budapesti „Klotild” szeretetház, 7. a kolozsvári jótékony nőegylet, 8. a nagypénteki társulat, 9. a békésmegyei Fehér Kereszt egylet részesíttessék. E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 365,000 koronára rugnak, és pedig:

1 főnyeremény	— —	150.000 korona	10 nyeremény	— —	à 1.000 korona
1 „	— —	50.000 „	20 „	— —	500 „
1 „	— —	20.000 „	50 „	— —	100 „
1 „	— —	10.000 „	100 „	— —	50 „
2 nyeremény	— —	à 5.000 „	1000 „	— —	20 „
5 „	— —	2.000 „	6500 „	— —	10 „

Az összes nyeremények készpénzben fizetettnek ki.

(377-6.4)

A busás visszavonbatlanul 1898. évi június hó 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővárház, felemelet, a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi sós és adóhivatalnál a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1898. április hó.

M. kir. lottó-igazgatóság.